

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
8 ΙΟΥΝΙΟΥ 2026**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

- A1.** α. Λ
β. Σ
γ. Σ
δ. Λ
ε. Λ
- A2.** γ
- A3.** α

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

- B1.** α. Σχολ. βιβλίο σελ. 164: Παράγραφοι (α) (β)

α) Η φάση της ύφεσης

Η φάση της ύφεσης χαρακτηρίζεται από εκτεταμένη ανεργία, έλλειψη επενδύσεων και ανεπαρκή ζήτηση καταναλωτικών αγαθών. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις που παράγουν τόσο καταναλωτικά όσο και κεφαλαιουχικά αγαθά έχουν αχρησιμοποίητη ή πλεονάζουσα παραγωγική δυναμικότητα. Η παραγωγή και το εισόδημα βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδό τους. Οι τιμές, αν δε μειώνονται, τουλάχιστον δεν αυξάνονται ή αυξάνονται ελάχιστα και τα κέρδη των επιχειρήσεων είναι χαμηλά. Μάλιστα, πολλές επιχειρήσεις μπορεί να έχουν ζημιές αντί για κέρδη. Το γενικό επιχειρηματικό κλίμα δεν είναι ευνοϊκό για την ανάληψη επενδύσεων και επικρατεί απαισιοδοξία για το μέλλον.

Η ένταση των παραπάνω φαινομένων διαφέρει από κύκλο σε κύκλο. Όσο πιο έντονα είναι τα συμπτώματα αυτά, τόσο πιο βαθιά είναι η ύφεση. Τέτοια ήταν η μεγάλη ύφεση του 1930 που συντάρραξε τις προηγμένες καπιταλιστικές χώρες και κυρίως τις ΗΠΑ.

β) Η φάση της ανόδου ή άνθησης

Η φάση της ύφεσης θα τελειώσει κάποτε. Ανεξάρτητα από την αιτία που την ανακόπτει, κατά τη φάση της άνθησης παρατηρούμε αύξηση της παραγωγής, του εισοδήματος και της απασχόλησης. Η αύξηση της παραγωγής είναι εύκολη, γιατί υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και γενικά υποαπασχολούμενοι παραγωγικοί συντελεστές. Καθώς αυξάνεται η συ-νολική ζήτηση και η παραγωγή, αυξάνονται και τα κέρδη και αυτό δημιουργεί ευνοϊκό κλίμα

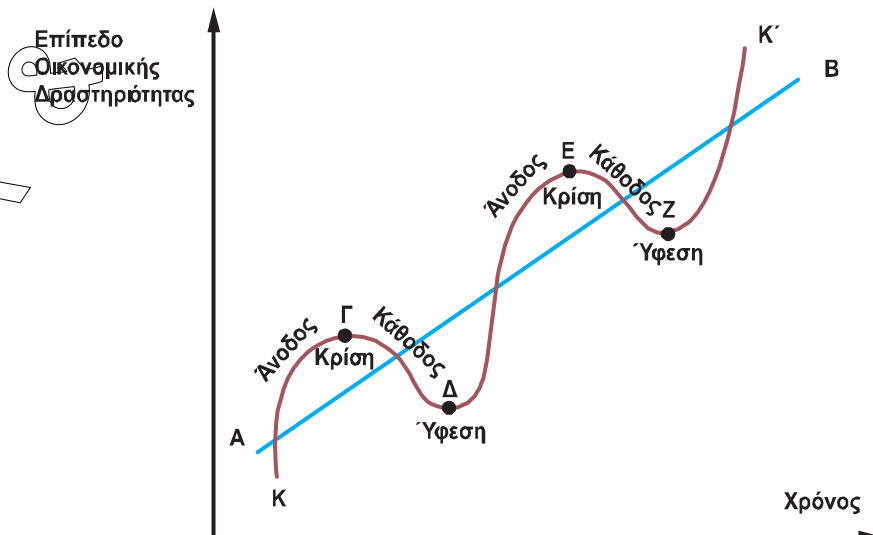
για επενδύσεις. Στην αρχή η αύξηση της παραγωγής δε συνοδεύεται από την αύξηση των τιμών, γιατί, όπως είπαμε και πιο πάνω, υπάρχουν αχρησιμοποίητοι ή αργούντες παραγωγικοί

συντελεστές. Καθώς όμως αυξάνεται η συνολική ζήτηση και αυξάνεται η απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών αρχίζουν να εμφανίζονται και οι πρώτες αυξήσεις των τιμών.

β. Σχολ. βιβλίο σελ. 163: «Με μια απλοποιημένη Κατώτερο σημείο ΔΖ»

Μια απλοποιημένη εικόνα του οικονομικού κύκλου δίνεται στο διάγραμμα 9.1. Στον κάθετο άξονα μετρούμε το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας, για παράδειγμα, το επίπεδο του εισοδήματος, και στον οριζόντιο το χρόνο (έτη). Η γραμμή AB παριστάνει τη μακροχρόνια ανοδική τάση της οικονομίας και κάνει πιο φανερή την έννοια των διακυμάνσεων που παριστάνει η γραμμή ΚΓΔΕΖΚ'.

Υπάρχουν δύο κύριες φάσεις από τις οποίες διέρχεται η οικονομία στη διάρκεια ενός οικονομικού κύκλου: η φάση της άνοδου ή της άνθησης και η φάση της καθόδου ή της ύφεσης. Η μετάβαση από την άνοδο στην κάθοδο και αντίστροφα δε γίνεται αμέσως ή απότομα, αλλά απαιτεί χρόνο. Επίσης περνάει από τη φάση της κρίσης που είναι η κορυφή του κύκλου. Στο παρακάτω διάγραμμα η φάση της κρίσης είναι η περιοχή γύρω από το ανώτατο σημείο Γ ή Ε. Η μετάβαση από την κάθοδο στην άνοδο περνάει από τη φάση της ύφεσης που είναι απλά ο “τυθμένας” του κύκλου και είναι η περιοχή γύρω από το κατώτερο σημείο Δ ή Ζ.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

Γ1

LX	LΨ	Συνδιασμοί Ποσοτήτων	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας Αγαθού Ψ (ΚΕΨ)
0	10.000	A	0	200.000	
					2
5.000	5.000	B	200.000	100.000	
					2
10.000	0	Γ	400.000	0	

Αφού στον συνδυασμό A όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Ψ: $\Psi_A = 20 * 10.000 = 200.000$.

Στο συνδυασμό B απασχολούνται 5.000 εργαζόμενοι στο αγαθό X και 5.000 εργαζόμενοι στο αγαθό Ψ, άρα:

$$X_B = 40 * 5.000 = 200.000$$

$$\Psi_B = 20 * 5.000 = 100.000$$

Στο συνδυασμό Γ όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του X: $X_\Gamma = 40 * 10.000 = 400.000$

$$ΚΕΨ_{B \rightarrow A} = \frac{200.000 - 0}{200.000 - 100.000} = 2$$

$$ΚΕΨ_{\Gamma \rightarrow B} = \frac{400.000 - 200.000}{100.000 - 0} = 2$$

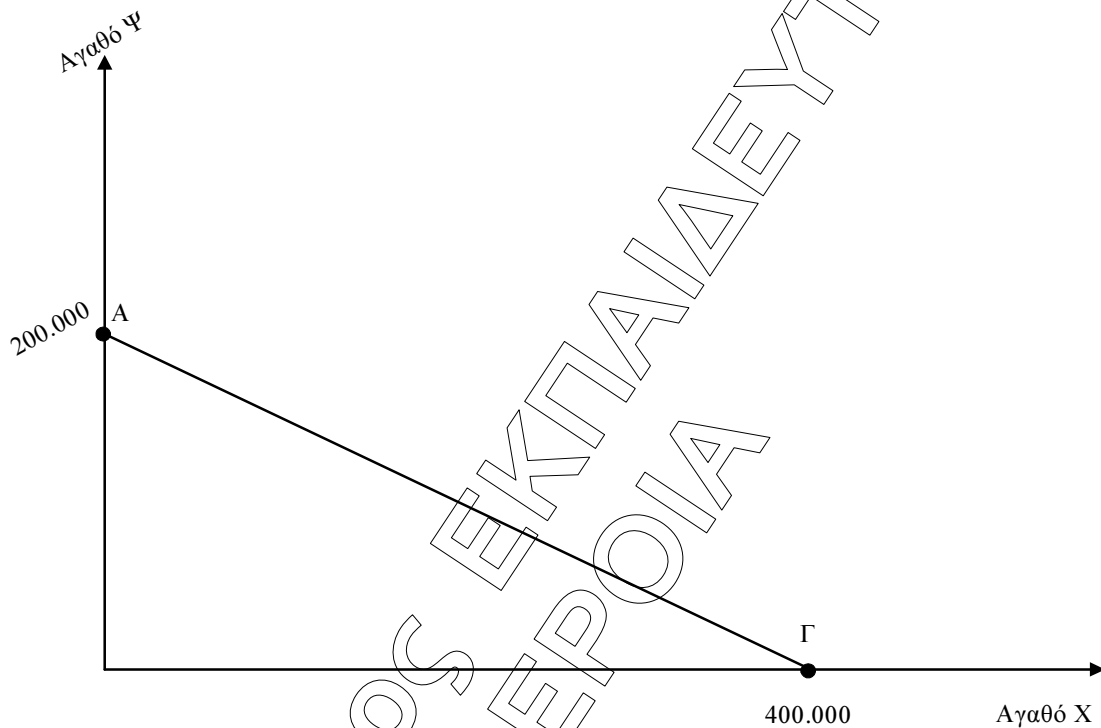
(Το ΚΕΨ παραμένει σταθερό αφού οι παραγωγικοί συντελεστές είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή των 2 αγαθών).

Γ2. Η ΚΠΔ είναι ευθεία (παραγωγικοί συντελεστές εξίσου κατάλληλοι) άρα είναι της μορφής $\Psi = \alpha X + \beta$

$$\left. \begin{aligned} 200.000 &= a \cdot 0 + \beta \\ 0 &= 400.000 \cdot \alpha + \beta \end{aligned} \right\} \Rightarrow \boxed{\beta = 200.000}$$

$$\boxed{\alpha = -\frac{1}{2}}$$

$$\Psi = -\frac{1}{2}X + 200.000$$

Γ3. Για $x = 60.000$

$$\Psi_{\max} = -\frac{1}{2} \cdot 60.000 + 200.000 \Rightarrow \boxed{\Psi_{\max} = 170.000}$$

$$\begin{aligned} \text{ΑΕΠ}_{\text{ΥΤ}} &= P_x \cdot Q_x + P_\Psi \cdot Q_\Psi \\ &= 3 \cdot 60.000 + 5 \cdot 170.000 \\ &= 180.000 + 850.000 \\ &= 1.030.000 \text{ χ.μ.} \end{aligned}$$

Γ4. Στο αγαθό x απασχολούνται:

$$L_x = \frac{40.000}{40} = 1.000 \text{ εργαζόμενοι}$$

Στο αγαθό ψ απασχολούνται:

$$L_\Psi = \frac{140.000}{20} = 7.000 \text{ εργαζόμενοι}$$

Άρα οι απασχολημένοι συνολικά είναι:

$$7.000 + 1.000 = 8.000 \text{ εργαζόμενοι.}$$

$$\text{Άνεργοι} = 10.000 - 8.000 = 2.000$$

$$\text{ποσοστό Ανεργίας} = \frac{\text{άνεργοι}}{\text{εργατικό δυναμικό}} \cdot 100 = \frac{2.000}{10.000} \cdot 100 = 20\%$$

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

Δ1.

ΣΥΝΔ	P	Q _D
A	40	0
B	0	80

$$Q_D = \alpha + \beta P$$

$$\begin{cases} 80 = \alpha + 0 \cdot \beta \\ 0 = \alpha + 40 \cdot \beta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 80 \\ \beta = -2 \end{cases}$$

$$\text{Άρα } Q_D = 80 - 2P$$

$$\text{Βάζω την } P_E = 10 \text{ χιλ. στην } Q_D: Q_E = 80 - 2 \cdot 10 \Rightarrow Q_E = 60$$

$$E_{S_E} = \frac{2}{3} \Rightarrow \delta \cdot \frac{P_E}{Q_E} \Rightarrow \frac{2}{3} \Rightarrow \delta \cdot \frac{10}{60} = \frac{2}{3} \Rightarrow \delta = 4$$

$$Q_S = \gamma + \delta P$$

$$60 = \gamma + 4 \cdot 10 \Rightarrow \gamma = 20, \text{ άρα } Q_S = 20 + 4P$$

Δ2. $P_2 - P_A = 15 \Rightarrow P_2 = 15 + P_A$ (1)

Η P_2 είναι η τιμή που κάποιοι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν για να αγοράσουν την ποσότητα Q_{S_A} . Άρα:

$$80 - 2P_2 = 20 + 4P_A \stackrel{(1)}{\Rightarrow} 80 - 2(15 + P_A) = 20 + 4P_A \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 80 - 30 - 2P_A = 20 + 4P_A \Rightarrow 6P_A = 30 \Rightarrow \boxed{P_A = 5}$$

Δ3. $E_{\frac{D}{E}} = \frac{Q_{D_f} - Q_{E'}}{P_{D_f} - P_{E'}} \cdot \frac{P_{D_f} + P_{E'}}{Q_{D_f} + Q_{E'}} \Rightarrow -\frac{5}{17} = \frac{Q_{D_f} - 80}{10 - 15} \cdot \frac{10 + 15}{Q_{D_f} + 80} \Rightarrow$

$$\Rightarrow -\frac{5}{17} = \frac{Q_{D_f} - 80}{-5} \cdot \frac{25}{Q_{D_f} + 80} \Rightarrow \frac{1}{17} = \frac{Q_{D_f} - 80}{Q_{D_f} + 80} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow Q_{D_f} + 80 = 17(Q_{D_f} - 80) \Rightarrow \boxed{Q_{D_f} = 90}$$

$$Q_{D'} = \alpha + \beta P$$

$$\left. \begin{array}{l} 80 = \alpha + 15 \cdot \beta \\ 90 = \alpha + 10 \cdot \beta \end{array} \right\} \Rightarrow -10 = 5\beta \Rightarrow \boxed{\beta = -2} \text{ και } \boxed{\alpha = 110}, \text{ \u03ac\u03c1\u03b1}$$

$$\boxed{Q_{D'} = 110 - 2P}$$

Δ4. Για $P=10$: $Q_D = 60$

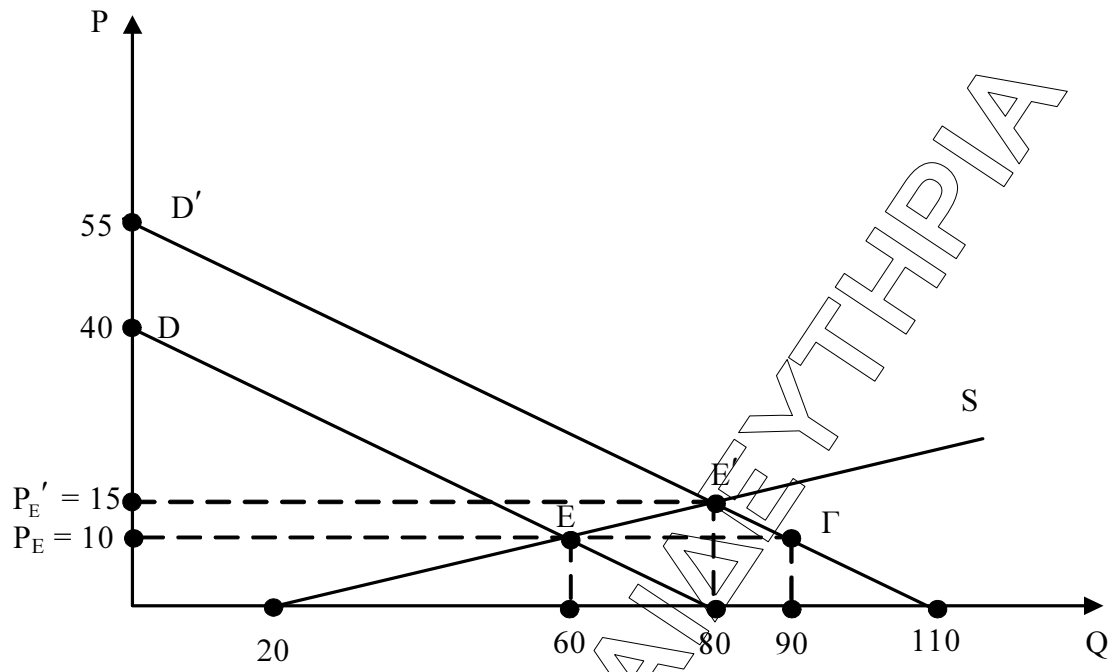
$$Q_{D'} = 90$$

$$\Delta Q\% = \frac{90 - 60}{60} \cdot 100 = 50\%$$

$$E_Y = \frac{\Delta Q\%}{\Delta Y\%} \Rightarrow 2,5 = \frac{50\%}{\Delta Y\%} \Rightarrow \boxed{\Delta Y = 20\%}$$

Δ5. &

ENA

ΕΝΑ & ΟΜΙΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
 ΟΜΙΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
 ΒΕΡΟΙΑ